

รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
A Sufficiency-Based School Administration Model Towards Learning Centers
in Accordance with the Philosophy of Sufficiency Economy in Education of
Schools Under the Trang Primary Educational Service Area Office 2

Received: June 9, 2024

Revised: June 24, 2024

Accepted: June 25, 2024

สุดคณิง อาจชอบการ^{1*} พัทธนันท์ นิลพัฒน์² และสุเมตตา คงสง³
Sutkhanueng Autchobkarn^{1*} Phatanun Nilphat² and Sumetta Kongsong³

^{1,2,3} สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
^{1,2,3} The Trang Primary Educational Service Area Office 2

*Corresponding Author, E-mail: sudkanerng2514@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 2) สร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา และ 3) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ได้แก่ 1) การวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากสถานศึกษา 88 แห่ง สุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน จำนวน 264 คน ใช้สถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (1) สร้างและพัฒนารูปแบบ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบตรวจสอบรูปแบบ (2) ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินรูปแบบ ด้านความถูกต้อง เหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.75) และการปฏิบัติงานสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.69) องค์ประกอบของรูปแบบ (1) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ 7 องค์ประกอบหลัก และ 8 องค์ประกอบสนับสนุน (2) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา 6 องค์ประกอบหลัก และ 9 องค์ประกอบสนับสนุน 2) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ ประกอบด้วย 4 ส่วน (1) ส่วนนำ (ชื่อรูปแบบ แนวคิด/หลักการ จุดมุ่งหมาย กลยุทธ์/ แนวทางการพัฒนา เป้าหมาย) (2) ตัวแบบ/ลักษณะรูปแบบ (3) ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ (4) ปัจจัย/เงื่อนไขความสำเร็จ และ 3) ผลการประเมินรูปแบบ มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 97.22

คำสำคัญ : รูปแบบการบริหาร สถานศึกษาพอเพียง ศูนย์การเรียนรู้ และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the current conditions and components of the administration of sufficiency-based schools under the Trang Primary Educational Service Area Office Two, 2) develop a sufficiency-based school administration model towards learning centers in accordance with the philosophy of sufficiency economy in education, and 3) evaluate the constructed model. A mixed-methods research approach was employed. 1) In the quantitative research, was conducted using a questionnaire to collect data from 88 schools. Employing multi-stage and simple random sampling by drawing lots. A total of 264 key informants were selected using purposive sampling. Using percentage (%), mean (M), and standard deviation (S.D.). 2) In the qualitative research, (1) a model was constructed and inspected using a model checklist to ensure accuracy and suitability. (2) The model was evaluated using an evaluation form to assess accuracy, suitability, feasibility, and usability.

Findings: 1) The current conditions of sufficiency-based school administration showed overall performance at the highest level ($\bar{x}$ =4.22, S.D.=0.75). Similarly, the conditions towards learning centers were at the highest level ($\bar{x}$ =4.23, S.D.=0.69). The model consisted of two main components: (1) excellence enhancement, with seven major components and eight supporting components, and (2) development level, with six major components and nine supporting factors. 2) The sufficiency-based school administration model towards learning centers included four parts: (1) introduction (the model title, concepts and principles, objectives, strategies/guidelines, goals) (2) model characteristics (3) implementation steps (4) factors/conditions for success. and 3) Evaluation Results are 100% accuracy, with 97.22 % suitability, feasibility, usability.

Keywords : A Administration Model, Sufficiency-Based School, Learning Centers and The Philosophy of Sufficiency Economy in Education

บทนำ

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสเกี่ยวกับปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ขึ้นตั้งแต่ พ.ศ. 2517 เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำรงชีวิตโดยยึดหลักความพอเหมาะพอดี ความมีเหตุผล และความไม่ประมาท ซึ่งทรงถือปฏิบัติด้วยพระองค์เองมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน แต่มีการตระหนกอย่างจริงจังถึงความสำคัญของหลักเศรษฐกิจพอเพียงขึ้นภายหลังวิกฤติเศรษฐกิจ พ.ศ. 2540 ซึ่งในหลวงรัชกาลที่ 9 ทรงย้ำให้เห็นความสำคัญที่มีเศรษฐกิจแบบ “พอมีพอกิน” พัฒนาค้นหาให้สามารถ “อุ้มชูตัวเองได้” อีกครั้ง (Office of the Permanent Secretary for the Ministry of Interior, 2022, pp. 2-3)

กระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายมุ่งพัฒนาสถานศึกษาทุกแห่งให้สามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและให้การพัฒนาเป็นไปอย่างมีคุณภาพด้วยความยั่งยืน จึงต้องมีการพัฒนาสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง “สถานศึกษาพอเพียง” ให้เป็น “ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา” เพื่อเป็นเครื่องมือสำคัญในการขยายผลการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

และหรือเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นแหล่งศึกษาดูงานให้กับหน่วยงานและผู้สนใจ โดยได้กำหนดแนวทางในการพัฒนาและประเมินศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (Ministry of Education, 2012, p. 3)

การบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา เกิดจากการสนองนโยบายให้สถานศึกษาพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการเข้ารับการประเมินและให้ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาตามเกณฑ์การประเมิน 3 ด้าน 8 องค์ประกอบ ได้แก่ ด้านบุคคล 4 องค์ประกอบ ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ 2 องค์ประกอบ และด้านความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก 2 องค์ประกอบ ผ่านเกณฑ์ทุกด้านและทุกองค์ประกอบ มากกว่าหรือเท่ากับ 4.00 ขึ้นไป จากระดับคุณภาพ 1-5 เป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีศักยภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตอยู่อย่างพอเพียงและจัดการศึกษาที่ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จนสามารถเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างให้กับสถานศึกษาพอเพียงอื่น ๆ รวมถึงชุมชนและสังคมในวงกว้าง (Ministry of Education, 2012, p. 5) จึงเป็นบทบาทหน้าที่ของหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ได้ขับเคลื่อนและมีผลการดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่า สถานศึกษาได้น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติและผ่านการประเมินเป็น “สถานศึกษาพอเพียง” เมื่อปี พ.ศ. 2560 ได้จำนวน 132 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 98.5 จากนั้นมีสถานศึกษาที่มีความพร้อมได้พัฒนาสถานศึกษาของตนเองอย่างต่อเนื่องจนได้ผ่านการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในปี พ.ศ. 2566 ได้จำนวน 20 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 26.80 และมีข้อมูลจากการสำรวจสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงานสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ในปีการศึกษา 2566 เพื่อรองรับและยกระดับสถานศึกษาพอเพียงให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาให้มีปริมาณเพิ่มมากขึ้น ตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 พบว่า ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อจัดเรียงลำดับคุณภาพการปฏิบัติงานทั้ง 5 ด้าน จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่าลำดับที่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ 3) ด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา และ 5) ด้านหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

จากข้อมูลข้างต้นแสดงถึงลำดับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษาและด้านหลักสูตรและการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ อยู่ในลำดับน้อยและน้อยที่สุดของทั้ง 5 ด้าน (Trang Primary Educational Service Area Office 2, 2023, p. 7) และจากภาพรวมของสภาพปัจจุบันปัญหาที่สะท้อนการดำเนินงานของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานอกเหนือจากที่สะท้อนการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาถือเป็นหน้าที่ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนโดยเฉพาะระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นภารกิจหลักที่สถานศึกษาในสหวิทยศึกษาวังสีหาเป็นกลุ่มสถานศึกษาในอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จำนวน 11 แห่ง จัดการเรียนการสอนโดยมีนโยบายน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา แต่จากรายงานการประเมินภายนอก รอบที่ 4 ของบางสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินแล้วนั้น พบปัญหาในการดำเนินงานที่ผ่านมา 1) ด้านการบริหารจัดการศึกษาการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในกระบวนการดำเนินงานภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาเท่าที่ควร 2) ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนขาดการส่งเสริมการนำหลักสูตรบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาดำเนินการใช้จริง 3) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ขาดการกำกับ ติดตาม และประเมินผลกิจกรรมตามหลักปรัชญา

เศรษฐกิจพอเพียง 4) ด้านพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารและครูยังขาดความเข้าใจในการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานภายในสถานศึกษา 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ การกำหนดแนวทางในการประเมินผลการทำกิจกรรมหรือการดำเนินงานภายในสถานศึกษาไม่ชัดเจนเท่าที่ควร (Saraburi Primary Educational Service Area Office 2, 2021) ซึ่งการบริหารสถานศึกษาพอเพียงมีองค์ประกอบที่ใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติดังนี้ ประกอบด้วย 1) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 2) ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการพัฒนาครูบุคลากร 4) ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน และ 5) ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ และมีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสร้างและพัฒนารูปแบบบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา ด้านการศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีรูปแบบเป็นโครงสร้างทางความคิดและมีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ ความพร้อมของบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและกิจกรรมโรงเรียน ด้านการเปลี่ยนแปลงที่เห็นได้ชัด และด้านการมีศักยภาพขยายผลอย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (Phumkerd et al., 2021)

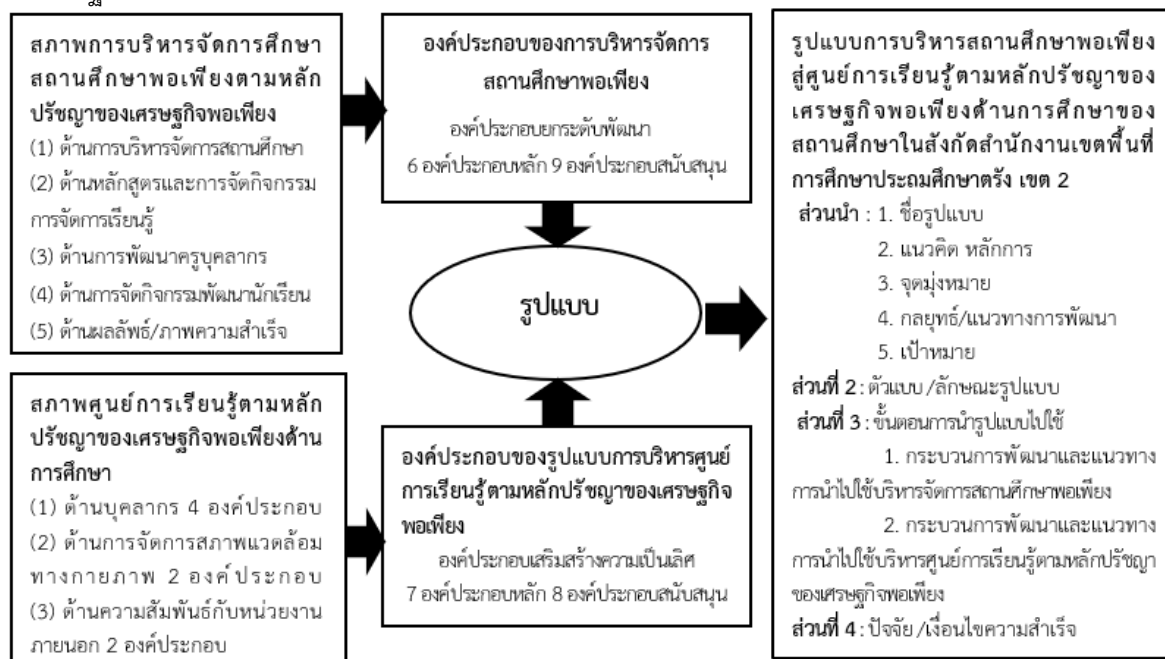
สภาพปัจจุบันและปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อมูลสำหรับการวิจัย และได้ทราบถึงการขับเคลื่อนดำเนินงานที่มีระดับการปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับคุณภาพมากขึ้นไปเป็นส่วนใหญ่ แต่พบข้อสังเกตบางประการของการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น รวมทั้งสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เช่น 1) การบริหารจัดการสถานศึกษาที่คำนึงถึง 2 เงื่อนไข 3 หลักการ เพื่อเกิดความสมดุลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงใน 4 มิติ เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ คุณภาพการจัดการเรียนรู้ และคุณภาพของผู้เรียนให้เข้าใจเห็นคุณค่าของการอยู่อย่างพอเพียงและมีอุปนิสัยอยู่อย่างพอเพียงยังไม่ถาวรและต่อเนื่อง 2) สถานศึกษาพอเพียงส่วนใหญ่ไม่พยายามที่จะเร่งรัดพัฒนาเสนอเข้ารับการประเมินเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา อีกทั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายังไม่สามารถดำเนินงานขับเคลื่อนให้เป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาได้มีปริมาณเกินครึ่งหนึ่งของสถานศึกษาพอเพียงทั้งหมด จากเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 โดยคาดหวังผลที่เกิดจากการสร้างและพัฒนารูปแบบเพื่อนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสถานศึกษาพอเพียงให้ได้ยกระดับและพัฒนาเป็นศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาให้มีปริมาณเพิ่มขึ้นและมีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2
3. เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

กรอบแนวคิดการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ภาพ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Methodology Research) มีขั้นตอนการศึกษา ประกอบด้วย

การดำเนินการวิจัย แบ่งขั้นตอนการศึกษาเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 มี 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ข้อมูลด้าน 1) ตำแหน่ง/หน้าที่ความรับผิดชอบ 2) ขนาดโรงเรียน 3) ระดับวิทยฐานะ 4) ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง/หน้าที่ใช้เครื่องมือแบบสอบถาม และใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage : %)

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงและศึกษาสภาพการปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาคือใช้เครื่องมือแบบสอบถาม สถิติการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (Mean ; $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation ; S.D.) และจัดลำดับองค์ประกอบที่มีระดับคุณภาพ มากที่สุด กำหนดเป็นองค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ และองค์ประกอบที่มีระดับคุณภาพ มาก กำหนดเป็นองค์ประกอบยกระดับพัฒนา นำไปใช้เป็นองค์ประกอบในการยกร่างรูปแบบฯ

2. ระยะที่ 2 เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มี 3 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 นำผลการศึกษามายกร่างสร้างรูปแบบฯ โดยอาศัยแนวคิดองค์ประกอบของรูปแบบฯ ของอิวานชีวิชและคณะ (Ivancevich et al., 1989) และนำมาประยุกต์เป็นหลักการแนวคิดพื้นฐานเป็นลักษณะรูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) ประกอบด้วย 4 ส่วน

ขั้นตอนที่ 2 นำ(ร่าง)รูปแบบฯที่สร้างขึ้นเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและสรุปผลความถูกต้อง เหมาะสม ของ(ร่าง)รูปแบบฯตามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะแต่ละองค์ประกอบ

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบฯ โดยนำรูปแบบฯที่ผ่านการปรับปรุงแล้วไปทำจัดคู่มือการใช้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ ให้สถานศึกษาทดลองใช้และประเมินผล และนำผลการประเมินหลังทดลองใช้ไปปรับปรุงคู่มือฯให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทำการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญ

3. ระยะที่ 3 ประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มี 2 ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 นำรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ และคู่มือการใช้รูปแบบฯที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน (เลือกแบบเจาะจง; purposive sampling) ทำการประเมินโดยจัดสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญและประเมินตามความคิดเห็น

ขั้นตอนที่ 2 สรุปผลการประเมิน เป็นตารางผลการประเมิน ใช้สถิติวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage:%) และสรุปข้อเสนอแนะตามความคิดเห็น ขออนุมัติการใช้คู่มือและเขียนรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร คือ สถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 134 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ สถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 134 โรงเรียน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เทียบตารางประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607- 610) ที่มีความคลาดเคลื่อน 5% มีระดับความเชื่อมั่น 95 % จากประชากร 134 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 88 โรงเรียน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ตามอำเภอของการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษา 5 อำเภอ คือ ห้วยยอด รัชภา วังวิเศษ สีเกา และกันตัง และสุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยวิธีจับฉลากตามสัดส่วนจำนวนโรงเรียนในแต่ละอำเภอ และมีผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างาน การบริหารวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบสถานศึกษาพอเพียง รวมผู้ให้ข้อมูล 264 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา จำนวน 1 ฉบับ มี 5 ตอน และแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา จำนวน 1 ฉบับ มี 2 ตอน ใช้สอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานการบริหารวิชาการ และครูผู้รับผิดชอบสถานศึกษาพอเพียง และเครื่องมือวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบฯ จำนวน 1 ฉบับ ใช้บันทึกผลการตรวจสอบยกร่างและสร้างรูปแบบ สำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน และแบบประเมินรูปแบบฯ จำนวน 1 ฉบับ ใช้ประเมินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 9 ท่าน

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert, 1967, p. 65) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน และนำมาวิเคราะห์ดัชนี IOC (Saiyot and Saiyot, 2000) ได้ค่า 1.00 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์ของครอนบาค (Cronbach, 1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.988$) และสร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับของลิเคิร์ต นำมาวิเคราะห์ IOC ได้ค่า 1.00 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.981$)

2. สร้างแบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสมของ(ร่าง) รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านและนำมาวิเคราะห์ IOC ได้ค่า 0.96 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.982$)

3. สร้างแบบประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklists) ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงเชี่ยวชาญ 5 ท่านและนำมาวิเคราะห์ IOC ได้ค่า 0.98 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่นโดยภาพรวม ($\alpha=0.989$)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บข้อมูลรวบรวมข้อมูลจาก (1) แบบสอบถาม 2 ฉบับ ทางออนไลน์โดยให้สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 88 โรงเรียน ให้ผู้ให้ข้อมูล 246 คนได้ตอบ ได้ข้อมูลกลับคืนมาได้ จำนวน 264 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และ (2) แบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของ(ร่าง)รูปแบบฯ จำนวน 1 ฉบับ โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบในขั้นตอนการยกย่องสร้างรูปแบบฯแล้วนำมาสรุปความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบ ได้ข้อมูลกลับคืนมาได้ จำนวน 5 ฉบับ (3) แบบประเมินรูปแบบโดยการจัดสัมมนา อ้างอิงผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 ท่าน เพื่อทำการประเมิน ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบและสรุปความคิดเห็น ได้ข้อมูลกลับคืนมาได้ จำนวน 9 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ จากแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for window (Version 23) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากแบบตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ของ(ร่าง)รูปแบบฯ และจากแบบประเมินผลรูปแบบฯ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติพื้นฐานร้อยละ (Percentage : %)

ผลการวิจัย

1. การศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา

1.1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับคุณภาพการสถานศึกษาพอเพียง โดยภาพรวมและจำแนกรายด้าน (n= 88)

ที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ระดับคุณภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านการบริหารจัดการ	4.43	0.62	มากที่สุด
2.	ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.01	0.77	มาก
3.	ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.20	0.75	มาก
4.	ด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา	4.13	0.80	มาก
5.	ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ	4.28	0.69	มากที่สุด
รวม		4.22	0.75	มากที่สุด

จากตาราง 1 สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียง มีระดับคุณภาพสถานศึกษาพอเพียงโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.75)) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน มีระดับคุณภาพการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารจัดการสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.43$, S.D.=0.62) รองลงมาคือ ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.69) และด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ต่ำสุด และอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.77)

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยภาพรวมและจำแนกตามรายด้าน (n= 88)

ที่	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		ระดับคุณภาพ
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านผู้บริหาร	4.40	0.69	มากที่สุด
2.	ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา	4.28	0.66	มากที่สุด
3.	ด้านนักเรียน	4.18	0.64	มาก
4.	ด้านคณะกรรมการสถานศึกษา	4.31	0.63	มากที่สุด
5.	ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม	4.26	0.69	มากที่สุด
6.	ด้านแหล่งเรียนรู้/ฐานการเรียนรู้	4.08	0.66	มาก
7.	ด้านความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น ๆ	3.87	0.79	มาก
8.	ด้านความสัมพันธ์อันดีกับหน่วยงานต้นสังกัดฯ	4.23	0.68	มากที่สุด
รวม		4.23	0.69	มากที่สุด

จากตาราง 2 ระดับคุณภาพการปฏิบัติงานสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.23$, S.D. = 0.69) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกตามรายด้าน พบว่า มีคุณภาพการปฏิบัติงาน ด้านผู้บริหารสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.40$, S.D. = 0.69) รองลงมาด้านคณะกรรมการสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 4.31$, S.D. =0.63) และด้านความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น ๆ ต่ำสุด และอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.87$, S.D. = 0.79)

1.2 องค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา คือ 1) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา 6 องค์ประกอบหลัก 9 องค์ประกอบสนับสนุน 2) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ 7 องค์ประกอบหลัก 8 องค์ประกอบสนับสนุน

ภาพ 2 องค์ประกอบยกระดับพัฒนา

ภาพ 3 องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ

ที่มา : Trang Primary Educational Service Area Office 2. (2023, p.8-9).

2. การสร้างและพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ (1) ส่วนนำ (ชื่อรูปแบบ แนวคิด/หลักการ จุดมุ่งหมาย กลยุทธ์/ แนวทางการพัฒนา เป้าหมาย) (2) ตัวแบบ/ลักษณะรูปแบบ (3) ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้ (4) ปัจจัย/เงื่อนไขความสำเร็จ

3. การประเมินรูปแบบ มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 97.22

ตาราง 3 ผลการประเมินรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้

ส่วนที่	องค์ประกอบ	ค่าร้อยละ			
		ถูกต้อง	เหมาะสม	เป็นไปได้	เป็นประโยชน์
1. ส่วนนำ	1) ชื่อรูปแบบ 2) แนวคิด หลักการ 3) จุดมุ่งหมาย 4) กลยุทธ์/ แนวทางการพัฒนา 5) เป้าหมาย	100	100	100	100
2. ตัวแบบ / ลักษณะรูปแบบ	1) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา 2) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ	100	100	100	100
3. ขั้นตอนการนำรูปแบบไปใช้	1) กระบวนการพัฒนาและแนวทางการนำไปใช้ บริหารจัดการสถานศึกษาพอเพียง 2) กระบวนการพัฒนาและแนวทางการนำไปใช้ บริหารศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาฯ ด้านการศึกษา	100	88.89	88.89	88.89
4. ปัจจัย/เงื่อนไข ความสำเร็จ	1) ผู้บริหารสถานศึกษา 2) ครูบุคลากร 3) นักเรียน 4) คณะกรรมการสถานศึกษา 5) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา 6) ชุมชน ภาคประชาสังคม ภาคเอกชน	100	100	100	100
ค่าเฉลี่ย		100	97.22	97.22	97.22

อภิปรายผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันและองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียง มีผลการปฏิบัติงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.75) เนื่องจากสถานศึกษามีการบริหารจัดการทางด้านนโยบาย วิชาการ งบประมาณ และบริหารทั่วไปอยู่อย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญและสนองนโยบายการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ที่เน้นย้ำให้สถานศึกษาได้กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงลงสู่แผนพัฒนาคุณภาพและแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณของสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการทั้งระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Deemulphan (2022) ที่พบว่า แนวโน้มการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการบริหารจัดการศึกษาควรมีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 สำหรับสภาพปัจจุบันของการปฏิบัติงานสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.23, S.D. = 0.69) เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความรู้และสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สอดคล้องกับบริบท ภูมิสังคม ผู้เรียน ท้องถิ่น และ พหุวัฒนธรรม สามารถบูรณาการศาสตร์พระราชาในการพัฒนา 3 ศาสตร์ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน ในส่วนขององค์ประกอบของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียง ผลจากการวิจัยพบว่า มีองค์ประกอบ 2 ประเภท คือ (1) องค์ประกอบเสริมสร้างความเป็นเลิศ มี 7 องค์ประกอบหลัก และ 8 องค์ประกอบสนับสนุน (2) องค์ประกอบยกระดับพัฒนา มี 6 องค์ประกอบหลัก และ 9 องค์ประกอบสนับสนุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phumkerd et al., (2021) ที่พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา มีรูปแบบเป็นโครงสร้างทางความคิดมีความสัมพันธ์ขององค์ประกอบต่าง ๆ 6 องค์ประกอบ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 เป็นรูปแบบเชิงภาษา ประกอบด้วย 4 ส่วน เป็นเพราะว่า ผู้วิจัยได้นำหลักการแนวคิดของ (Ivancevich et al., 1989) มาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางของการสร้างรูปแบบฯ ได้ตรวจสอบ(ร่าง)รูปแบบฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ และประเมินรูปแบบฯ โดยการสัมมนาวิธีอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่เกิดจากประสบการณ์ ความชำนาญและความถนัดของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละคน สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Keeves, 1994) ที่กล่าวว่า รูปแบบเชิงภาษา (Semantic Model) เป็นรูปแบบที่ใช้ภาษาเป็นสื่อในการบรรยายหรืออธิบายปรากฏการณ์ด้วยภาษา แผนภูมิ หรือรูปภาพ เพื่อให้เห็นถึงโครงสร้างทางความคิด องค์ประกอบและความสัมพันธ์ขององค์ประกอบนั้น ๆ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Homchaen et al., (2023) พบว่า องค์ประกอบของรูปแบบฯ มี 4 ส่วน เช่นกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผลการวิจัย พบว่า รูปแบบการบริหารสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ทั้ง 4 ส่วน มีความถูกต้อง คิดเป็นร้อยละ 100 มีความเหมาะสม มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์ คิดเป็นร้อยละ 97.22 ต่อการนำไปใช้ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เป็นเพราะว่า รูปแบบฯ ได้ผ่านขั้นตอนการตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม การนำไปใช้และการประเมินผลหลังใช้และมีการประเมินโดยวิธีจัดสัมมนาอ้างอิงผู้เชี่ยวชาญอย่างละเอียดถี่ถ้วนและมีความคิดเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกัน และมีกระบวนการแนวทางการนำไปใช้เพื่อพัฒนาระดับสถานศึกษาพอเพียงและเสริมสร้างความเป็นเลิศของศูนย์การเรียนรู้

ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาแสดงเป็นแผนภูมิรูปภาพอินโฟกราฟฟิก (Infographic) ที่มีความชัดเจน เข้าใจง่ายต่อการนำไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดลักษณะรูปแบบของ (Khammanee, 2010) ที่กล่าวว่า รูปแบบเป็นรูปธรรมของความคิดที่ได้มาจากนามธรรมซึ่งบุคคลแสดงออกมาในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น แผนผัง แผนภาพ เพื่อช่วยให้ตนเองและคนอื่นเข้าใจได้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับแนวทางการสร้างรูปแบบของ (Autchobkarn et al., 2022) ที่ได้นำเสนอแนวทางการนำองค์ประกอบหลักไปใช้ทุกองค์ประกอบเพื่อขับเคลื่อนสถานศึกษาขึ้นพื้นฐานเป็นแผนภาพแนวคิด (Flow Chart) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Stufflebeam (1981) ที่ได้เสนอมาตรฐานการประเมินไว้ 4 หมวด คือ มาตรฐานการใช้ประโยชน์ มาตรฐานความเป็นไปได้ มาตรฐานความเหมาะสม และมาตรฐานความถูกต้อง เพื่อเป็นบรรทัดฐานของกิจกรรมการประเมิน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาพอเพียงควรนำผลการประเมินด้านที่มีค่าคะแนนน้อย ๆ ไปพัฒนา เช่น ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเร่งรัดการดำเนินงานขับเคลื่อนด้านความสัมพันธ์อันดีกับสถานศึกษาอื่น

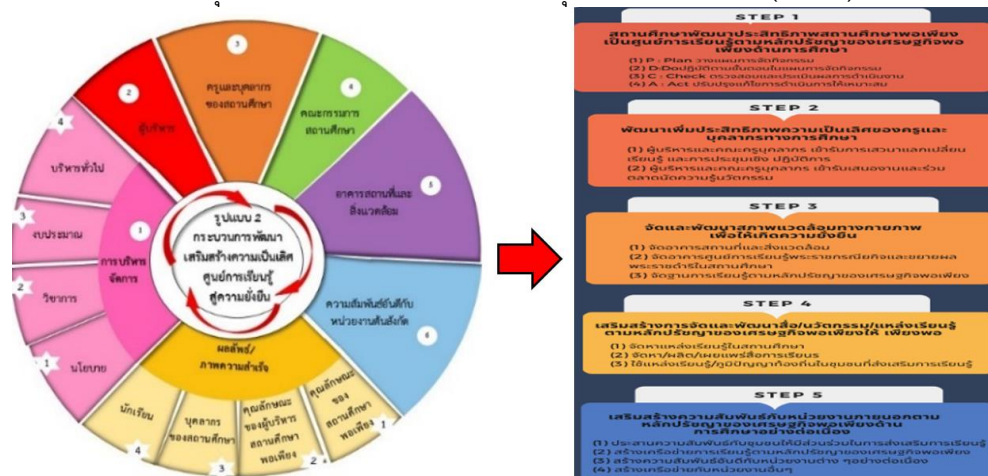
1.2 สถานศึกษาพอเพียงควรศึกษาคำอธิบายองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบสนับสนุน และองค์ประกอบของรูปแบบฯ ทั้ง 4 ส่วน ในคู่มือการใช้รูปแบบฯ ที่เป็นกระบวนการพัฒนาและแนวทางการนำไปใช้ก่อนนำไปใช้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 2 ควรดำเนินงานขับเคลื่อนยกระดับพัฒนาสถานศึกษาเพื่อรองรับการประเมินศูนย์การเรียนรู้ฯ และทำการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้กลยุทธ์ยกระดับพัฒนาสถานศึกษาพอเพียง เสริมสร้างความเป็นเลิศและแนวทางการนำไปใช้บริหารจัดการศูนย์การเรียนรู้ฯ

องค์ความรู้ใหม่หรือข้อค้นพบใหม่

การพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาพอเพียงสู่ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา โดยการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเสริมสร้างความเป็นเลิศ ใช้ 7 องค์ประกอบหลัก และ 8 องค์ประกอบสนับสนุน ด้วยกระบวนการพัฒนาคุณภาพของเดมมิ่ง (PDCA) 5 ขั้นตอน

ภาพ 4 กระบวนการพัฒนาประสิทธิภาพสถานศึกษาพอเพียง

ที่มา : Trang Primary Educational Service Area Office 2. (2023, p.9).

References

- Autchobkarn, S., Sawpayon, S., & Songkitipisal, M. (2023). An Administration Model for Basic Education Institutions under the Office of the Basic Education Commission Affecting Competency Development of Learners in the Era of Thailand 4.0. *Journal of MCU Peace Studies*, 11(6), 2179–2194. Retrieved from <https://so03.tci-thaijo.org/index.php/journal-peace/article/view/263307> (in Thai)
- Cronbach, L.J. (1984). *Essential of psychology testing*. New York: Harper.
- Deemulphan, T. (2022). *Administration of educational institutions based on the Sufficiency Economy Philosophy in the Wang Sita Education Network under the Saraburi Primary Educational Service Area Office 2* (Independent Study for the Master of Education, Department of Educational Administration, Graduate School, Silpakorn University). Nakhon Pathom: Silpakorn. (in Thai)
- Homchaen, N., Boonpu, S., & Chaisuk, P. (2023). The Development of a Learning Center Model According to the Philosophy of Sufficiency Economy in Terms of Buddhist Education of Elementary Schools Under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area, Region 1. *Journal of Educational Management and Research Innovation*, 5(3), 731–746. Retrieved from <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemri/article/view/261795> (in Thai)
- Ivancevich, J.H., et al. (1989). *Management: Principles and Function* (4th Ed.). Boston: Ma.: Richard D. Irwin.
- Keeves, J.P. (1994). Models and Model building. *The International Encyclopedia of Education*, 7, 560-569.
- Khammanee, T. (2010). *Teaching and learning models: Various options* (6th ed.). Bangkok: Chulalongkorn University Press. (in Thai)
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Likert, R. (1967). *The Human Organization: Its Management and Values*. New York: McGraw Hill.
- Ministry of Education. (2012). *Announcement of the Ministry of Education on guidelines for developing and evaluating Sufficiency Economy Learning Centers in education*. Bangkok: Sufficiency Economy Driving Center. (in Thai)
- Office of the Permanent Secretary for the Ministry of Interior. (2022). *Handbook for driving the application of the Sufficiency Economy Philosophy into practice as a way of life*. Bangkok: Ministry of Interior. (in Thai)
- Phumkerd, N., Tawee, S., & Suntawan, T. (2021). Sufficiency School Administration Model for a Learning Center Basing on the Philosophical Principles of Sufficiency Economy in Opportunity Extension Schools. *Dhammathas Academic Journal*, 21(1), 103–118. Retrieved from <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/dhammathas/article/view/168682> (in Thai)
- Saiyot, L., & Saiyot, A. (2000). *Educational Research Techniques* (3rd. ed.). Bangkok: Suwiriyasarn.
- Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. (2021). *Annual Performance Report for Fiscal Year 2020*. Saraburi: Saraburi Primary Educational Service Area Office 2. (in Thai)
- Stufflebeam, D.L. (1981). *Evaluation Models*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Trang Primary Educational Service Area Office 2. (2023). *Information on driving the Sufficiency Economy Philosophy in education*. Trang: Trang Primary Educational Service Area Office 2. (in Thai)